Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефон: HEnderson 4-0807, 4-0237
Тел. УНС: HEnderson 4-1016

РІК LX. Ч. 274. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 15-го ЖОВТНЯ 1952. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 274. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, OCTOBER 15, 1952. VOL. LX.

ВЕРХОВНИЙ СУД ЗАТВЕРДИВ ПРИСУД СМЕРТИ АТОМОВИМ ШПИГУНАМ

Вашингтон. — Верховний Суд затвердив присуд смерти на Джуліюса й Етелю Розенбергів, виданий окружним федеральним судом в Ню Йорку 29 березня 1951 р. за атомове шпигунство. Кара смерти за злочин, якого вони допустилися, передбачена в законі з 1917, що відноситься до воєнного шпигунства. Тому, що в часі, коли вони цей злочин сповнили, Злучені Держави ще находилися у воєнному стані; цей закон був пристосований до підсудних. Їхня вина полягала в тому, що вони передали Совєтській Росії тайну виробу атомової бомби з лябораторії в Лос Аламос, у стейті Ню Мексіко. Джуліюс Розенберг, електричний інженер, має 33 роки, його жінка Етел, 36 років. Їх засудив на смерть суддя Ирвінг Р. Кауфман 4 квітня 1951 р. Крім них дістав тоді кару 30-річної тюрми за допомогу в їхнім злочині Мортон Собел, 35-річний електронічний експерт. Він передавав через них військові інформації для вжитку Совєтської Росії. Він утік був перед судовим процесом до Механіка, одначе його там зловлено і відставлено до ЗДА. Головним свідком проти них був брат Етелі Розенберг, Давид Грінглас і його жінка Рут. Давид був технічним сержантом армії і був зайнятий як машиніст в Лос Аламос. Він передавав вісмниці, а вона Розенбергам. Давид вмів накреслити спосіб складання частин такої атомової бомби, яку скинено на Нагасакі в Японії при кінці війни. Тому, що він признався до вини й обіцяв бути свідком проти Розенбер.ів, його не суджено разом з ними. Він дістав пізніше кару 15-річної тюрми. Другим свідком тоді був Гарі Грос з Филаделфії, який признався до вини і дістав 30 років тюрми. Грос був посередником між Розенбергом й совєтським шпигом Анатолем Яковлевим, який був затруднений в совєтськім консуляті в Ню Йорку, одначе ще в час виїхав до Совєтів. Розенберги порозумівалися теж з брітанським атомовим знавцем, д-ром Клаусом Фуксом, який був совєтським шпигом і під час свого побуту в Америці стояв у змові з Розенбергами.

Верховний Суд затвердив ще кару смерти, проголошену судом в Лос Анджелес на японця, уродженого в Америці, Томоя Кавакіта за те, що він брутально поводився супроти американських воєнних полонених під час війни на острові Гоншу під японською владою. Він був тоді на японській службі як товмач.

Закуповують будинки під будову ще одного тунелю під Гудсоном

Керівництво недавно вибудованого центрального автобусного двірця в Ню Йорку зголосило готовість розпочати викуп сімдесятьох будинків в найближчих до двірця дільницях міста. Це був їх перший крок до здійснення будови нового шляху під рікою Гудсоном, — в системі тунелів Линкольна, що ним відбувається також рух автобусів з Ню Йорку до стейту Ню Джерзі. Побудова нового тунелю обрахована на 90 мільйонів долярів, а перед її початком необхідно розібрати сімдесят будинків, що в них проживають 900 родин. Для пожильців цих домів треба буде підшукати інші мешкання і потурбуватися переселенням, що не піде без спротиву й затримок, тож самі будівельні праці почнуться ще не швидко. Не менші труднощі будуть з переселенням багаточисленних підприємств, що приміщуються у призначених на викуп домах й що їх діяльність пов'язує їх з центром міста. Проте спільними зусиллями міста, що відчуває недостачу виїздових шляхів до Ню Джерзі та автобусного двірця, який особливо зацікавлений в побудові нового тунелю, усі труднощі своєчасно будуть переборені.

Унук німецького цісаря приїхав до ЗДА

Ню Йорк. — Князь Луї Фердинанд Гогенцоллерн, 44-річний унук останнього німецького цісаря Вільгельма II, приїхав до Америки одним з італійських кораблів. Мета прибуття князя — відбути поїздку з лекціями впродовж 17 днів. З ним приїхала його жінка Кіра, кузинка останнього російського царя Миколи II. Їх приїзд припав саме на час, коли появилася з друку книжка п. з. „Бунтарський Князь", у якій поміщені спогади князя з останніх часів війни. Він сказав репортерам, що відносини в Західній Німеччині поправилися, але у Східній вони „жахливі".

ЮНІЯ ВУГІЛЬНИХ ШАХТАРІВ ПІДТРИМУЄ СТІВЕНСОНА

Сінсінаті, у стейті Огайо. — Голова юнії Юнайтед Майн Воркерс оф Америка, Джан Л. Луїс, повернув цю організацію в ряди Демократичної партії, після 16-річного ворогування проти неї. Це виявилося в одноголосно ухваленій резолюції на 41 конституційній конвенції юнії, у якій беруть участь 3,000 делегатів, щоб дати повну підтримку для „кандидата Демократичної партії на президента, губ. Адлея Е. Стівенсона. Таку саму підтримку ухвалила конвенція демократичному кандидатові на віцепрезидента, сен. Джанові Дж. Спаркманові. Луїс порвав був зв'язки з Демократичною партією за часів Рузвелта з 1936. Тепер він заявив, що Стівенсон, це „людина особа, на яку можна рахувати, що вона піднесе життєвий стандарт і свободу американського населення". Республіканську партію назвав Луїс організацією спеціяльних інтересів, а генералові Айзенгаверові закинув змагання до мілітаризації населення під директивою партії.

Саме тоді, коли шахтарська конвенція ухвалювала підтримку для Стівенсона, республіканський кандидат на віцепрезидента, сен. Річард М. Ніксон, приготовляв промову проти нього з закидом, що Стівенсон іде по лінії комуніста Алджера Гісса, засудженого за кривоприсягу з відношенням шпигунства на користь Совєтів. Цю промову виголосив Ніксон крізь радіо й телевізію до населення всієї країни. У ній він твердив, що Стівенсон повинен бути засуджений за кривоприсягу тому, що він перед першим процесом проти Гісса склав був афідевіт, в якому прихильно висловився про характер Гісса. Самий Ніксон брав важливу участь у процесі, бо йому приписують головну заслугу у підтримці Вітакера Чемберса, головного свідка проти Гісса.

АМЕРИКА ПЕРЕДАЛА ЕСПАНІЇ ЛИСТ КОЛЮМБА

В „День Колюмба" еспанський амбасадор у Вашингтоні Дон Хозе Феликс Лєкеріка (зліва) прийняв в імені еспанського уряду від уряду З'єдинених Держав лист Кристофа Колюмба, написаний 448 років тому. Листа передав офіційно конгресовий бібліотекар Лютер Г. Еванс. Свого часу Конгресова бібліотека купила цей лист за 60 долярів, а його вартість сьогодні оцінюється на щонайменше 250,000 долярів.

ГЕН. БЕДЕЛ СМИТ ПІДКРЕСЛЮЄ ЗАСЛУГИ ПРЕЗИДЕНТА У СЛІДЖЕННІ КОМУНІСТІВ

Филаделфія. — Бувший посол в Москві й теперішній керівник Центральної Розвідчої Агенції, генерал Волтер Б. Смит виступив на переслуханні в підкомісії Комітету антиамериканської діяльности, що діє при Палаті Репрезентантів. Ген. Смит висловився з признанням про підтримку його Агенції з боку президента Трумана і заявив, що якщо так буде поступати й наступний Президент, то країна дасть собі раду з комуністичним просяканням. Ген. Смит виступав у згаданій підкомісії з приводу його недавнього освідчення, що комуністи продісталися до всіх таємних державних інституцій. Тепер керівник Розвідчої Агенції пояснив, що його вислів був викликаний переконанням, що таке просякання комуністів відбувається постійно, без огляду на час і місце. Одночасно він пояснив, що комуністичне просякання викрито в закордонних діях Центральної Розвідчої Агенції, а не у внутрішніх, себто не на терені ЗДА. Після переслухання, ген. Смит заявив, що отримав листа від Трумана, в якому президент вказує, що тепер саме рік виборів й вислови генерала можуть бути використані для політичних цілей. На це генерал Смит заявляє, що він не політик і ніяк не пов'язаний з політичними напрямками. Сам він відчуває велику пошану до особи президента й визнає його поважні заслуги, зокрема у співпраці з Розвідчою Агенцією. „Якщо інший кандидат буде так само чинити у відношенні до інституції безпеки, як це робив президент Труман, то американський нарід може тим радіти" — висловився ген. Смит. На настирливі запити членів підкомісії, ген. Смит заявив, що він має ще додаткові освідчення щодо комуністів, але не може їх подати на прилюдній засіданні, проте зможе їх висловити на закритім.

Айзенгавер за признання стейтам права підводних багатств

Ню Орлінс, у стейті Луїзіяна. — У промові в цьому місті ген. Двайт Д. Айзенгавер, республіканський кандидат на президента, назвав „драптивою спілкою" розподіл природних підводних багатств між стейти й федеральний уряд проєктований попереднього тижня губ. Адлеєм Стівенсоном, а від себе вийшов з засадою, щоб признати стейтам повне право до всіх підводних ресурсів, все одно, чи це нафта, чи залізо, чи інші багатства. Він висміяв проєкт Стівенсона, який пропонував, щоб у засаді признати федеральному урядові такі багатства з тим, що федеральний уряд може відступити стейтам якусь частину таких прибутків.

Закінчили будову радарової бази на Алясці

Спаревон, на Алясці. — Повітряні сили не звертаючи уваги на холод 60 ступнів нижче зера на термометрі Фаренгайта, закінчили будування найбільш таємничої радарової бази на Алясці, яка дає спроможність сполучити цілу радарову сітку Америки. Кодова назва на базу, Спаревон виявлена оце вперше повітряними силами. Вона приміщена в такій глибині Аляски, куди ще не станула була нога людини, доки туди не заїхали американські літаки. Повітряні сили переводять тепер полети з транспортами залізничих товарових вагонів, які спускають парашутами. У таких возах міститься усе, що тільки може бути придатне для будови, отже від цв'яхів починаючи, а кінчаючи на машинах для викопування землі. Спаревон був побудований як наглий проєкт упродовж літа.

Комуністи хотіли схопити поляка в Лондоні

Лондонський часопис — „Дзєннік Польскі" повідомляє про цікаву спробу схопити одного поляка, що живе на еміграції в Лондоні. Два комуністичні агенти приїхали до Лондону польським кораблем і пішли до місця, де працював той поляк. Там намовляли його до повороту з ними на корабель, де нап'ється доброї польської горілки. Та саме тоді хтось зателефонував до цього робітника, щоб не йшов на корабель, бо його хочуть схопити. Після того агенти хотіли силою втягнути його до авта, але над'їхав до того гаражу, де ця історія ділась, якийсь гість і агенти повтікали. Справою зайнялася англійська розвідка. З повищого видно, що совєтсько-російський вплив у Польщі дуже великий. Поляки вчаться від свого „визвольника", як ловити немов собак вільних на чужій, вільній землі, людей.

ГУБЕРНАТОР ДРИСКОЛ ПРОГОЛОСИВ „ТИЖДЕНЬ ВОЛІ" В НЮ ДЖЕРЗІ

Трентон, Н. Дж. „Щоб дати нову надію поневоленим народам за кордоном", губернатор стейту Ню Джерзі Алфред Е. Дрискол проголосив тиждень, що починається 26. жовтня і кінчиться 1-го листопада, „тижнем волі", закликаючи всі громадські, церковні, ветеранські і патріотичні організації влаштовувати зібрання, з'їзди та імпрези, — „присвячуючи себе знову духові волі". З цього приводу видано окрему проклямацію губернатора, в якій сказано: „Тому, що день 28-го жовтня відзначатиме 65-ту річницю посвяту Статуї Свободи, символу не тільки приязні, яка існує між З'єдиненими Державами і Францією, але й надії та волі; і тому, що мільйони американців вдячні за волю, яку вони тепер мають; і тому, що мільйони американців зажурені з приводу їхніх рідних та осіб їхньої національности або інших національностей, яких держиться в неволі в Европі; і тому, що всі добрі американці з нетерпінням очікують дня, в якому ці поневолені народи знову тішатимуться вольностями, які становлять основу права на самоуправління та гідністю людських істот. Отже, тому, я, Алфред Е. Дрискол, губернатор стейту Ню Джерзі, оцим проголошую тиждень між 26-тим жовтня і 1-им листопада як тиждень волі, та закликаю всі громадські, церковні, братерські, ветеранські і патріотичні національні організації відбути мітинги, з'їзди і служби, щоб віддати себе знову духові волі і тим самим дати надію поневоленим народам закордоном".

Американський літак, збитий Совєтами на Далекому Сході, не був озброєний

Токіо. — Командування американської авіяції на Далекому Сході дало вчора деякі дальші вияснення до загрозливого нового інциденту, що заіснував між З'єдиненими Державами і Совєтським Союзом після того, як совєтські боєві літаки збили один американський бомбардувальник типу Б-29 на водах біля Японії. Совєти, збивши той літак минулого вівтірка, передали американському урядові ноту, в якій протестують, що, мовляв, американський літак був над совєтськими територіяльними водами в районі совєтської бази на Курильських островах, та що той літак, у відповідь на домагання совєтських літаків, щоб висадитись на найближчій совєтській базі, відкрив вогонь, на який теж совєтські літаки відповіли вогнем. Совєтський уряд протестує проти „грубого і провокативного порушування совєтських кордонів" американськими літаками. Тимчасом, командування аліянтсько авіяції на Далекому Сході з цілою рішучістю стверджує, що згаданий бомбардувальник не міг відкрити вогню на совєтські літаки, бо він був у вишкільному леті та не був озброєний. Рівночасно стверджується, що американський літак, як це з непомильною точністю виказзував радаровий екран, не був порушив совєтського повітряного кордону, навпаки, совєтські літаки виконали свою розбишацьку атаку на неозброєний американський літак над японськими територіяльними водами. Очікується відповідної акції американського уряду.

Аліянти в Кореї в протинаступі на „залізний трикутник"

Токіо. — Аліянтське головне командування повідомило, що після кількох тижнів запеклих комуністичних „пробних наступів" на аліянтські позиції на поодиноких ділянках фронту, аліянтські війська, підпирані танками і літаками, почали вчора протинаступ на відомий гористий „залізний трикутник" на центральному секторі фронту. Аліянтська піхота наступає в напрямку на північ від Кумгви, тоді коли південно-корейські війська, із здобутої у важких боях „Гори Білого Коня", почали дальший наступ на той трикутник з іншого боку. — Ближчих подробиць наступу не подано, згадано тільки про запеклі бої та що аліянтський наступ силою свого вогню є найбільший за останні тижні. В поодиноких випадках вже приходило до рукопашних боїв між комуно-китайськими і північно-корейськими відділами. Виявляється, що в попередніх комуністичних атаках на „Гору Білого Коня" брало участь три комуно-китайські дивізії та що в тих атаках вони втратили 10,000 вояків.

Ракетові літаки ЗДА пролетіли з Тексасу до Японії

Літовище в Північній Японії. — Сорок сім ракетових літаків ЗДА типу Ф-84 Тавидер відбули подорож з літунської бази в Тексасі, ЗДА, через Атлантик до Японії. З ними прибули до Японії ще 28 інших ракетних літаків із ЗДА так, що всіх літаків прилетіло до Японії 85. Командувач цих літаків, полковник Доналд Дж. М. Блейкеслі, заявив, що літаки Тавндерджет можуть „летіти без перерви довкола світу, якщоб тільки мали подостатком пального". Пересічна швидкість цих літаків виносить 400 миль на годину. Вони летіли до Японії, щоб змінити інші американські машини, що там стоять уже від липня. Чотири пілоти мали тільки на кілька мінут пального, коли причалили на літовищі в Японії. Збірник на пальне в одного пілота був вже зовсім сухий, коли він причалював до місця призначення. Ці літаки відбули подорож 7,800 миль. Вони по дорозі причалювали в Калифорнії, Гонолюлю і на острові Мідвей. Деяке число бомбовиків типу Б-36 летіли перед ракетовими літаками та повідомляли про стан погоди на Атлянтику. Ці бомбовики летіли аж до острова Мідвей, і це найдальший досі їхній лет. Брак пального в деяких літаках був спричинений механічними труднощами, бо зле діяв доплив бензини із збірників. Інші літуни мали ще пального на одну годину. Полковник Джан В. Лафко мав ще стільки пального, що міг би долетіти до Кореї.

Сталін головою комісії для зміни партійної програми

Москва. — На дев'ятнадцятому партійному конгресі комуністичної партії вибрали одинадцятичленну комісію, яка має змінити партійну програму, що обов'язувала від 1919 року, впродовж 33 років. Головою цієї комісії вибрали Сталіна, а на її членів: Берію, Молотова, Маленкова, Кагановіча, Отта Куусінена (фінляндця), Попселова, Сабурова, Юдкіна, Рум'янцева і Чеснокова. Ця комісія має випрацювати нову партійну програму та предложити її найближчому партійному конгресові, що, згідно із партійним статутом, мав би зібратися 1956 року, хоч теперішній конгрес зійшовся аж після 13 років. Коли Кагановіч згадав Сталіна, Конгрес довго його вітав, а часопис „Правда" повідомляє, що з партійної програми треба усунути слово „большевик", бо воно „вже більше не потрібне".

ЗАПОВІДАЮТЬ БУРЮ НА СЕСІЇ ГЕНЕРАЛЬНОЇ АСАМБЛЕЇ

Об'єднані Нації, Н. Й. — У вівторок, 14. жовтня о год. 11-тій перед полуднем, Генеральна Асамблея Об'єднаних Націй почала свою цьогорічну сесію, і вже перед її відкриттям поодинокі дипломати та спостерігачі заповіли, що на ній „буде буря" та що ця „буря" готова схопитися ще до кінця цього тижня. В інавгураційній сесії Генеральної Асамблеї, яка цим разом відбувається в новозбудованій коштом 68,000,000 долярів постійній головній квартирі ОН в східній частині центрального Мангатену, беруть участь теж два великодержавні міністри — державний секретар Дін Ачесон і совєтський міністер закордонних справ Андрей Вишинський. Іден і Шуман, міністри закордонних справ Британії і Франції, заповіли свій приїзд щойно тиждень після американських виборів в листопаді. Андрей Вишинський приїхав до Ню Йорку в понеділок 13-го жовтня на кораблі „Квін Елизабет", очолюючи досить численну делеґацію, в складі якої є теж колишній совєтський постійний представник в Раді Безпеки ОН і тепер совєтський амбасадор в Лондоні, Андрей Громико. Висадку Вишинського та його „почоту" з корабля привітали в порті демонстрації політичних втікачів з під совєтських країн. — Кореспонденти намагались дістати від Вишинського деякі інформації вже на кораблі в порті, але він висловив тільки „надію", що вони „вірно передаватимуть перебіг сесії Генеральної Асамблеї". Вишинський обмежився до „побажання успіхів американським робітникам". Хоч міністри закордонних справ Британії і Франції приїдуть щойно пізніше, справа Кореї, що є найважливіша на теперішній сесії, буде видвигнена вже правдоподібно цього тижня і власне у зв'язку з нею заповідається „бурю". Справу Кореї видвигне державний секретар Дін Ачесон, що відкриє загальні дебати в Асамблеї вже правдоподібно в середу, після полагодження вступних формальностей з вибором президії та ухвалення порядку нарад. Вчора державний секретар Ачесон конферував ввесь час з іншими членами американської делеґації, не даючи жадних публічних коментарів відносно сесії та американського становища. — Загально вважається, що цьогорічним предсідником Генеральної Асамблеї буде обраний канадійський секретар закордонних справ Лестер В. Пірсон. Дипломати надіються, що Генеральна Асамблея вичерпає свій порядок нарад та закінчить свою сесію з днем 20-го грудня.

А. М. Барановський очолює „українську" делеґацію

„Щоденні Вісті" подають з Києва, що „уряд Української РСР" призначив „заступника голови ради міністрів та міністра закордонних справ УРСР" А. М. Барановського головою „української" делеґації на 7-му сесію Генеральної Асамблеї, яка почалася в Ню Йорку. В склад очолюваної Барановським делеґації входять, „крім нього: Л. Ф. Паламарчук, П. В. Кривень, Є. М. Хохол та М. П. Бажан, як члени і М. З. Штокало та С. П. Демченко, як заступники. Білоруську підсовєтську делеґацію очолює теж „заступник голови ради міністрів і міністер закордонних справ" Білоруської ССР К. В. Кісілев, а в склад делеґації входять: П. Є. Астапенко, Ф. А. Новікова, М. Л. Линьков та Г. А. Повєтьєв. — Як відомо, ці „делеґації" мають єдине завдання: „аплодувати „старшому братові" Вишинському та часом „відкрутити" одну або другу заяву, яку їм „накручено" в Москві.

Совєти обмежують експорт збіжжя до Англії

Лондон. — У відповідь на англійські намагання дістати від Совєтів один мільйон тонн кормового зерна для худоби, Москва поінформувала, що вона зможе доставити тільки коло 200,000 тонн. В дипломатичних колах вважають, що це становище Москви є з одного боку відплатне за участь Англії в організованій Америкою акції для обмеження східно-західної торгівлі та експорту до Совєтів стратегічних матеріялів, а з другого боку Совєти намагаються тим „вбити клин" у взаємовідносини між самими західними країнами.

Сестра Гітлера шукає доказів його смерти

Мюнхен, Німеччина. — Сестра Адольфа Гітлера, фрау Павля Гітлер-Вольф, що опинилася тепер без цента і живе з публічної допомоги, намагається тепер знайти докази смерти свого брата, щоб в той спосіб могти видвигнути претенсії до його спадщини. В цій справі вона вже кілька разів зверталася до баварського суду, але завжди діставала ту саму відповідь: „ми нічого не можемо вдіяти, як довго ви не представите посвідчення смерти". Досі ще ніхто не дав абсолютного доказу, що Гітлер справді згинув в 1945 р., так як це подавали вільні свідки і за ними преса. Досі теж не виявлено, скільки майна залишив Гітлер.

ЧОТИРИ АРЕШТОВАНІ ЗА ЗМОВУ ПРОТИ МОССАДЕКА

Тегеран, Іран. — Іранський уряд повідомив, що за змову проти нього арештували чотири особи, в тому одного бувшого генерала. Обставлено вартівниками дім генерала і сенатора Фазолага Загеді, якого не можна арештувати без дозволу сенату. Цього сенатора Загеді змовники мали плянувати на місце усуненого прем'єра Моссадека. Урядове повідомлення говорить про те, що змовники діяли в порозумінні і в інтересі „однієї чужої амбасади". Цей натяк мав би відноситися до англійської амбасади. Між арештованими находяться такі особи: емеритований генерал Мохаммед Абдул Гуссейн Геджазі, бувший президент Військової Академії, та три брати з багатої родини Рашідіянів. Генерал Загеді під час війни був арештований англійцями як прихильник німців, два роки тому шах іменував його сенатором. — Англійський уряд не годиться на останню пропозицію прем'єра Моссадека заплатити $137,-000,000 Іранові, згідно з умовою, якої Іран ніколи не ратифікував. Англійську ноту редагували в порозумінні із ЗДА. Англія відкидає пропозицію прем'єра Моссадека ще й тому, що їй належиться відшкодування за інвестиції в Ірані і за уневажнений договір, що мав бути важний ще 46 років.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage privided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі СиІті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weakly, English language suppl.)	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На пів року	$ 2.00	Six months	$ 2.00

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВИБОРЧІ ПЕРСПЕКТИВИ

Хто виграє, демократи чи республіканці, Стівенсон чи Айзенгавер?

Це питання, довкола якого обертається тепер увага американського народу. Це не означає, що він забув, що в Кореї кривава боротьба, що він не дбає про підвищення продукції, чи про зміцнення збройної сили. Це все іде своїм нормальним ходом, включно з такою міжнародною подією, як наради Асамблеї Об'єднаних Націй, що починаються в Ню Йорку. Проте, що б не ділялось в країні, чи поза нею, не є воно для американського загалу сьогодні таким актуальним, як справа вибору наступного президента. Так буде аж до 4-го листопада. Бувало воно так стомлювало звичайного американця, що він був вдоволений, як передвиборчий галас скінчився, без огляду на те, який кандидат переміг.

Цього року виборча кампанія дуже завзята, а найбільше загострив її сам президент Труман, вважаючи перемогу чи програну кандидата своєї партії, ще й своєю особистою поразкою чи вигрою, що — на його думку — заважать на тому, яке йому буде призначене місце в історії ЗДА, чи світовій. За яких два тижні прийдемо до виборчого льокалю, щоб віддати наш голос. Але якраз в останніх тижнях звичайно стріляли з найтяжчих гармат. Тому можна б надіятись і тим разом нових „сенсацій", і то з боку обидвох партій, які мали б остаточно заважити на виборі. Та нам здається, що ніяких сенсацій не буде, а будуть тільки повторювані ті самі речі, які ми досі чули. Будуть, правдоподібно, ще гостріші особисті атаки та ще дорожчі промови через радіо і телевізію, що піднімуть витрати на виборчу кампанію обидвох головних партій до нечуваної досі в таких випадках суми — 80 мільйонів долярів. Проте в самій основі, в принципах, змін не буде таки ніяких.

Чи не найкращий европейський знавець американських відносин, британський прем'єр, Винстон Чорчил, заявляючи, з якою великою цікавістю слідкує англійський нарід за президентською виборчою кампанією в Америці, похвалив при цьому „демократичну систему ЗДА", яка саме „створила двох кандидатів на президента, які щодо харатеру і спосібностей є двома з найкращих у нації". Чорчил, цілком правильно, запевнив ще Британію та Західний світ, що хто б не переміг в тих виборах, „Злучені Держави не відступлять від своєї місії бути у проводі вільних націй, що рішені ставити опір комуністичній агресії". Вже з цього одного видно, як добре Чорчил визнається в американських справах.

Але за що властиво ведеться така завзята боротьба між обидвома партіями та їхніми кандидатами? Республіканці, які не були 20 років при владі, хотіли б дістатись до Білого Дому. До них прилучуються незалежні такого переконання, що в демократіях назагал недобре, коли якась партія задовго при владі, а це хочби через загрозу корупції. До того республіканці додають ще комуністичну інфільтрацію, яку приписують демократичній адміністрації, війну в Кореї, рахуючи на сантимент тих, що їх діти на Корейському фронті; високі податки і високі ціни та інфляцію. Знов демократи хочуть переконати американський загал, що йому ще ніколи так добре не жилося, як за адміністрації Рузвелта-Трумана, вказуючи одночасно на різні соціяльні реформи, що відповідають духові часу та потребам населення, зокрема сірої його маси. Одна й друга сторона має „слабі" місця. Республіканський кандидат мусить обороняти себе перед ізоляціонізмом „старої реакційної ґвардії", як кажуть демократи, а демократичний відповідати за політичну спадщину, яка довела до цього, що Москва по Другій світовій війні поширила свою неволю на так багато нових країн і народів та довела до проливу американської крови в Кореї.

Що саме заважить 4 листопада, ніхто сьогодні не знає. Такої непевности на два тижні перед виборами не пам'ятають. Але така є сьогодні дійсність з виборами, коли глядіти на них очима об'єктивного спостерігача.

Приборкані народи

У рухливім російськім нюйоркськім виданництві „імені Чехова" недавно вийшла цікава книга Ю. Елагина „Приборкання мистецтв". Автор, що мав нагоду приглядатися до театрального і музичного життя столиці СССР, опинившись на еміґрації, написав талановиту книгу про це, що він бачив, чув і в чому брав, як скрипаль найкращих оркестр СССР, участь. Книга має успіх і готовиться навіть її переклад на китайську мову.

Успіх цей цілком заслужений, — автор спостерігав життя багатьох визначних осіб кремлівського середовища і, подібно як наш автор цікавої книги „СССР без маски", має безперечний літературний хист.

Книга ця особливо цікава тепер нам і всім хто належить до народів поневолених Росією, бо в ній, автор, далекий від політики, з щирою безпосередністю, записав рядки, які розбивають вперте твердження російської протисовєтської еміґрації про те, що в СССР немає першенства росіян, а, навпаки, національні меншости гноблять росіян.

Пригадаємо лише два уривки з книги, а їх найдеться між рядками твору значно більше.

Ось страшний для України 1933 рік. Країна завалена трупами померлих з голоду. Найвизначніший письменник України стріляється, не перенісши моторошної дійсности. Наявно конає найбагатша республіка в СССР.

А в той же час, в російській ССР, усіма благами членів панівної нації користуються російські літератори та актори. Автор пишучи про своє перебування в домі відпочинку одного з московських театрів, так про це згадує: „І нам почали послідовно достачати з Москви першорядні продукти: сири й ковбаси, шинку й ікру, кращі цукерки й досконале печення. Ніколи я не їв так смачно й досхочу, як в 1933 році.

Чи знали ми, що саме тоді, влітку 1933 року, — в інших областях нашої країни, — в Україні і Північному Кавказі вимирали з голоду мільйони наших співгромадян? Що трупи валялись неприбрані по вулицях сіл і міст? Що було багато випадків людожерства? Чи знали ми про це все? Чи вірили ми цьому? Ні. Ми намагались про це все не знати. Ми докладали всіх зусиль, щоб цьому не вірити. Як і мільйони совєтських громадян, ми навчались заглушувати голос нашого сумління, бо як інакше можна було жити? А ми всі любили життя і бажали жити."

Улюблений мотив тверджень російських публіцистів на еміґрації, це повна свобода і самостійність національно-меншостевих республік, які, ніби навіть утискають на своїх обширах російську культуру.

А як є в дійсності — свідчить хоч би така сцена з книги Елагина, яка виразно переконує читача, що всі справи республік, включно з такими, здавалось би третьорядними, як справа музики, вирішуються в Москві, а не в центрах республік і що ці справи вирішують росіяни, а не місцеві чинники.

Автор закінчив Московську консерваторію і його викликали до Комітету по справах мистецтва. Його приймає там керівник відділу кадрів Кайдалов.

„Начальник розкриває . . . течку й проглядає її. Хвилину панує мовчанка. Потім він підіймає на мене очі.

— Правительство виявляє вам велике довір'я, товаришу Елагин. Ми вирішили призначити вас на надзвичайно важливу і відповідальну працю . . . Вас призначено керівником відділу музики Таджікської СССР. На вас покладено почесне завдання організувати творчі можливості молодої братської республіки, підібрати кадри і, в кінцевім висновку, створити на підставі багатющого фолкльору, музичне таджікське мистецтво, гідне нашої великої доби і гідне, щоб його показати партії та правительству на черговій декаді в Москві."

Після різнородних пригод, авторові книги пощастило вибавитись від цього призначення і він отримав врешті скерування „в одне з кращих південних міст Росії з чудовим кліматом і чарівним місцеположенням".

Це могло бути одне з українських або кавказьких міст, поскільки автор потім зміг опинитись на еміґрації. Себто, це місто напевно належало до якоїсь іншої, а не російської республіки СССР. Проте музичні справи цієї республіки, що напевно мала свою консерваторію, вирішуються в Москві і з Москви присилають сюди працівників.

Так, як за царської Росії присилали обрусителів у „Привіслянскій Край".

Микола Чубатий

Десятиріччя Української Повстанської Армії

I.

Бувші вояки УПА, що перебувають в Америці, постановили відсвяткувати цього року восени десятиріччя УПА, що восени 1942 року зформувалася в одноцілу українську збройну силу, звернену тоді в першу чергу проти німецького окупанта України. УК-Комітет визнав це святкування за справу всенаціонального характеру та своїм авторитетом підтримав плян відзначити цю історичну подію нової української історії.

Не будемо входити в подробиці перших починів українського руху спротиву проти німців, не будемо заторкати справи організації того опору відділами Бульби на Волині; лишаємо це історикам, які основно висвітлять цю справу, що нині порушувана ще мусить викликувати злободенну полеміку, якої ми хотіли б оминути в цей ювілейний час УПА. Історія напевно віддасть справедливе признання й тим, що перші здобулися на протинімецький спротив й тим, що його оформили в українську визвольну армію всенаціонального характеру — в УПА. Ми стверджуємо тільки факт, що восени 1942 року Українська Повстанська Армія, як збройна сила українського народу, вже існувала і нині вона може згадувати десятирічні роковини свого існування.

Десятилітній ювілей це звичайно найскромніший ювілей для мирних установ; його майже не святкується в нормальних часах. Одначе десятиліттє існування Українського Спротиву на рідних землях при такій пекольній владі, якою є большевицька система, це великий ювілей. Видержати десять літ на постерунку боротьби проти двох наймогутніших окупантів України за наших часів — проти гітлеризму та сталінізму — без нічиєї допомоги зі зовні, це великанський, прямо надлюдсько героїчний чин, який американським українцям слід собі у всіх подробицях упритомнити та віддати заслужену пошану.

Коли, біля року 1620, Козаччина перший раз станула в захист тодішніх всенаціональних ідеалів України, то тогочасний речник українського інтелектуального світу привітав козаків як нове, в Україні давно небачене покоління української збройної сили, що нав'язало нитку традиції до світлих часів київської Руси-України, до часів українського монарха Олега, що як вождь старих русичів відважно Царгород, столицю гордого імператора Ромеїв, штурмував та своїми вчинками славу українського племени розносив.

Нова українська історія вже бачила відроджену збройну силу українського народу, що виступила до боротьби за визволення України в році 1914, 1917 та наступних роках. Та коли зважити, що УПА пішла на бій з такою військовою силою, якою в 1942 була націстична Німеччина, а по році 1944 комуністична Росія, то здавалося б, перед нами виступило очайдушне покоління з кличем Лесі Українки: „Контра спем сперо" на устах та з вірою навіть серед чисто безнадійної ситуації. боротися.

Упритомнім собі тільки той 1942 рік. Могутня військова машина Гітлера з усею легкістю перекотилася через Польщу на сході, через Францію на заході, через Балкани на полудні Европи. Вона проскочила крізь Бельгію, Голяндію та Данію аж до Норвегії. Тоді, коли ця військова машина Гітлера успішно змагалася в північній Африці, друга її частина прокотилася через Україну досягаючи ріки Дону. Сталінградського заломання ще тоді не було, то значить сила Гітлера стояла на самім вершку своїх мілітарних успіхів. Саме тоді під окупаційною владою тої могутньої Німеччини народжується Українська Повстанська Армія, що визвала націстичну Німеччину на бій за право України відновити власну самостійну українську державу, брутально потоптане большевиками, а в 1941 році націстами.

Народження УПА було найбільше доцільним українським ударом в німецькі пляни перемінити Україну в обшир німецького „лебенсрауму", а український нарід в нарід рабів під владою розпереzаних націстичних ґавляйтерів.

Українська Повстанська Армія була прийнята масами українського народу не тільки як оборонець проти грабунків українського майна, як захисник проти вивозу українських рабів на роботи до Німеччини, але передовсім як гострий меч, звернений в саме серце німецької військової потуги. Операції збройних українських відділів на задах німецької армії, що просунулася аж під Сталінград, стали поважним чинником, що спричинили першу німецьку катастрофу, за якою покотився як природний наслідок повний розгром Німеччини на Сході Европи. Змора, що Україна стане життєвим простором німецького нацista, а український нарід його рабами, стала відступати.

Одначе поразка Німеччини та її відворот з України далеко ще не приносили визволення України. Німецького окупанта заступив тільки наново російський червоний окупант.

Опортуністична комбінація може й ставила б в сумнів доцільність такої заміни брунатного ґавляйтера на російського червоного комісаря. Одначе критична аналіза положення України та пляновости її визвольної боротьби мусить потвердити, що боротьба УПА була поставлена на правильний шлях. Евентуальна перемога Гітлера та переміна України в німецький життєвий простір з пляновим винищуванням українського народу відразу переміненого в народ рабів ставили перед українським майбутнім кошмарні гороскопи, не більше світлі, ніж поновна червона окупація України. Український принципіялізм бити всіх ворогів України без вибору став політично найдоцільнішим.

Ще за влади націстів стали появлятися в Україні партизанські відділи большевиків зорганізовані Кремлем на задах німецької армії. УПА стала перед дійсністю вже тоді боротися проти червоних та запізнаватися з їх тактикою партизанської боротьби, що скоро могла бути використана в партизанській боротьбі УПА проти самого Кремля. Серед тої боротьби на два фронти, УПА набрала сили, виробляла власну техніку та закріпила політичну організацію Українського Підпілля в зорганізуванні Української Головної Визвольної Ради (1944), як політичного революційного проводу українського народу поставленого понад політичні партії діючі серед українців на рідних землях.

Слід запізнатися зі статутом тої незвичної політичної організації Українського Підпілля, щоб переконатися про глибоко демократичні заложення тої організації, про її правдиве народоправство не тільки політичне, але також соціяльне та економічне. Теоретично, заложена Українська Головна Визвольна Рада найкраще відповідала аспіраціям українських працюючих мас.

По році 1944, що приніс скоро повну окупацію України большевиками, розпочався новий період в житті Української Повстанської Армії, що став вже нині овіяний леґендою героїзму, яких небагато в історії людства, а не тільки самого українського народу.

(Докінчення буде)

Микола Барвінський

Куди прямує Росія

(Закінчення)

Ходом історії йшло до того, що село мало піти війною на місто. іначе кажучи мала статися селянська революція проти совєтського міста. Про майбутню й неминучу селянську революцію в соціялістичній країні написав в 1927 році свою знамениту працю професор Московської Сільськогосподарської Академії Чаянов, агроном-народник, людина непересічна, ідейний ворог дикого большевизму і безперечно світла людина, з яким мені особисто приходилося мати деякі стосунки: „Путешествіє мого брата Алексєя в сторону соціялізма". В цій своїй праці Чаянов у формі утопії висловив думку про майбутню, неминучу селянську революцію і знищення совєтської влади, за що був і знищений совєтами. Совєти з 1929 року почали переводити в сільському господарстві суцільну колективізацію і таким чином село було поставлено під пильний догляд совєтської влади через своїх сатрапів на селі. І як в промисловості, так і в сільському господарстві продуктивність сильно понизилася, отже ножиці цін були знищені, але товарів на ринку стало ще менше. Загроза, яку був висловив Ленін, нависла над Совєтами, бо продуктивність праці як в промисловості так і в сільському господарстві в країні соціялізму дуже знизилася, навіть не дорівнювала дореволюційному періодові і далеко було ще до того, щоб не то, щоб перевищити продуктивність праці в капіталістичних країнах, а принаймні, щоб хоч в деякій мірі дорівнятись. Для полагодження справи, себто для збільшення продуктивности праці, Совєти розпочали так зване „ударнічество", а коли й це не помогло, то розпочалася акція — „стахановщина". Я не буду тут торкатися питання „ударництва" і „стахановщини" і з'ясовувати їх суть, бо це не входить тепер до моєї теми. З початком „стахановщини" робітникам як на фабриках і заводах, так і в колгоспах — в сільському господарстві почали визначати дуже високі і не по силах людини норми виробництва ,а хто систематично невиконує цих норм, той оголошується ворогом народу зі всіма випливаючими від цього наслідками (тюрма, концентраційний табор з каторжними роботами, биття в застінках НКВД, чи як тепер зветься МВД і розстріл). Отже ніби з революційної течії, що була за Леніна, большевизм — комунізм виродився в самий звичайнісінький державний капіталізм оригінальної московсько-варварської формації з рабською системою господарювання.

Ну, а як же з так званою „надбавочною вартістю", що за Марксом потрапляє до кишені капіталіста і таким чином переводиться експлуатація чоловіка чоловіком? Справа в тім, що у большевиків глибоко пройшла ідейна криза, про що зазначав ще Троцький в часи дискусії. Коли й були ідейні комуністи, а таких не нараховувалося й до десяти, то Сталін всіх їх знищив, як небезпечних конкурентів. Тепер у Совєтах сталося те, що передбачали і писали в свій час Плєханов і Троцький, — комуністична партія переродилася в окремий московської формації орден, або просто кажучи — касту. Совєти народили новий соціяльний шар людей, малий за кількістю. Це так звана совєтська буржуазія. Цю касту людей не можна дорівняти до бувшого дворянства за царських часів, бо матеріяльне забезпечення совєтської партійної буржуазії безперечно краще і занадто великі інтервали в платні між членами цієї комуністичної касти і звичайним робітником. Отже твердження, що „надбавочна вартість" у Совєтах не попадає до приватних рук, відпадає. Але, щоб не бути голословним, наведу разючі факти, що стверджують мою цілком об'єктивну думку. Заробітня платня маршала Жукова дорівнює 1,000,000 рублів (один мільйон рублів) на рік, або на місяць 83,333 рублів. Балерина Уланова одержує на рік 100,000 рублів, або на місяць 8,333. Директор фарми (совхоз) і великого колгоспу одержує на рік 20,000 руб. або на місяць 1,666. Все це люди партійні, а от фабричний робітник біля станка на рік одержує від 6,000 до 8,000 рублів, або на місяць від 500 до 666 руб. (цифри запозичені з праці Harry Schwartz — "Classes of "classless" Russia").

Прибуток колгоспника на один двір (один двір складається з 4-х або 5 чоловік) перед початком 2-ої світової війни дорівнював в перерахунку на гроші 1937 року 4,759 рублів на рік, а на одного члена родини 1,198 руб. 70 коп. на рік (числа взяті з відчитів колгоспів, що не підлягали оголошенню), а на один місяць — 100 рублів. Тепер оскільки ціни на все піднялися, припустимо, що на одного члена родини колгоспного двору в перерахунку на гроші припадає мабуть на місяць не 100, а 200 руб.. Але ж порівняйте місячне утримання маршала — 83,300 руб., балерини — 8,300 руб., директора фарми — 1,660 руб. з тим, що робітник фабрики одержує 500—600 рублів, а колгоспник 200 рублів на місяць. Цифри говорять самі за себе. Нагадаємо, що ціни на головні продукти й товари такі: один кілограм хліба 3 руб. 30 копійок, один кілограм масла 32 рублі, черевики чоловічі — 400-500 руб. (а на чорному ринкові в два рази дорожче), чоловічий селянський костюм (вбрання) 700-800 руб. Отже наведені цифри дають повну об'єктивну картину.

Але у Совєтах є ще найвища категорія людей, які плат-

(Закінчення на стор. 3-тій)

О. Г.

ЧЕРВОНИЙ СКЕТЧ У СЛОВАЦЬКОМУ ВИКОНАННІ

(До восьмої річниці комуністичного путчу на Словаччині)

(5)

Одного вечора Архангельський приволік досить великий клунок і кинув його собі під голову. Коли ми на другий ранок подивилися в той кут, де спав наш „дон Жуан", побачили згорнений перський килим. Альошка тим часом неспокійно хропів і кидався, віддихаючи тяжким запахом горілчаного перегару. Прокинувся аж перед полуднем і перш усього спитав, хто йому продасть горілки. Горілку дехто з нас мав, але тримав її на скрутну хвилину, бо горілки в Словаччині у вільній продажі не було, а тому вона мала велику вартість.

— Ну, кто імеєт водку? — повторив Архангельський, сплюнувши. — Мнє похмеліцца нада. Я заплачу!

Ніхто не відповідав.

— Слишітє, ребята? Я харошо заплачу! Вот: золотиє часи! — і він дійсно витягнув великого кишенькового золотого годинника з грубим ланцюжком.

— Це чи не ота „толстая", „красівая" тобі „подарувала"? — спитав дід Борис.

— Подарувала нє подарувала, а я мєняю — вот і всьо!

Іван Антонович звівся на ноги, підійшов до Архангельського, взяв у нього годинника, оглянув, потім відігнув кінчик килима, а тоді сказав:

— Слухай ти, Архангельський, зараз же візьми той килим і той годинник і поклади їх туди, де вони вчора лежали. Чуєш?

— А тєбє какоє дєло, ґде оні лєжалі? — відгризнувся Архангельський.

— А таке, що злодія ми укривати між собою не будемо!

— Злодій? А што я у тібя украл, а? Ілі я вообщє у кого-нібудь тут что взял?

Та тут в розмову вмішалися всі присутні:

— Через тебе нас всіх злодіями будуть називати!..

— Одна паршива вівця цілу отару паскудить!..

— У нас годинників не краде, але честь краде!..

— Викинути його!..

— Заявити старості села!..

А р х а н г е льський раптом зм'як:

— Ладно, ладно, нє крічітє. Атнєсу назад. Ето міня просіла адна словачка продать. Єйо мужа на войнє убілі, дєтішкам жрать нєчєво!..

Архангельський згорнув килим і подався задвірками за село. Прийшов знову вночі, але вже без килима.

Так серед дрібних пригод і гризот про майбутнє минуло пару тижнів.

21 серпня, коли я прийшла на сніданок до своїх добровільних „хлібодавців", господиня мені сказала:

— Уж нема Словенска.

— Як то? — здивувалася я. — Чому нема?

— Тому, що сьогодні радіо подало, що є знову „Ческо-Словенско".

— Що ж то, — далі не розуміла я, — німці хіба звільнили Чехію?

— Ні, — посміхнулася господиня, махнувши рукою. — Це партизани з'єдналися з чехами і тепер разом з „русами" будуть воювати проти німців. Навіть уже новий уряд є в Банській Бистриці . . . Одкройте си хлєбіка!..

Але мені відразу стало не до „хлєбіка". Ціпка рука тривоги здавила мені груди і стала клубком у горлі.

— Що ж тепер буде?!! — виривається у мене вголос питання, звернене до самої себе.

— О, — відповідає господиня, — тепер буде ліпше! У нас за Чехо-Словаччини було дуже добре, краще, як тепер . . . Одкройте си хлєбіка!..

— А що ж ваші люди кажуть на це?

— Люди всяко кажуть. Але нам, селянам, нема чого в політику мішатися. Яка влада не буде — нам що? Даром ніхто нічого не дасть і нашого „седляцтва" нам не відберуть. То вчені люди політикою займаються, а „седляк" при кожній владі мусить однаково тяжко працювати.

Хоч який великий сантимент почуваю я до словаків узагалі, а до моєї доброї господині зокрема, але не можу здушити в собі грішної думки: „Ні, вам треба скоштувати комунізму і колгоспів, щоб ви зрозуміли, чи селянам дійсно є байдуже, яка влада ними рядить!.."

Вернувшись до школи, застаю всіх подавленими, з мертвецькими обличчями і опущеними руками. Говорять притишеними голосами, немов на похороні, і тепер аж всі ясно розуміють, що таки треба було тікати. І, як то звичайно буває по невчасі, виходить, що й гроші при бажанні можна би змобілізувати, що можна було і без грошей просто перейти в Мадярщину і, врешті решт, що ми „лінюхи", „роззяви" і що, остаточно, „так нам дуракам, і треба!.."

По селі ходить „бубон" і проголошує новину. Окрім того, сільська управа повідомляє нас, що ми всі „у власних інтересах" мусимо сьогодні о 6 год. пополудні зібратися до місцевого бару, де для нас буде наставлений радіо-апарат на Банську Бистрицю, щоб ми могли вислухати заклик нової влади.

До вечора тиняємося, мов запаморочені, і навіть дід Борис не має охоти жартувати. Один тільки Архангельський не проявляє ні страху ні радости, бо, як заявив сам, йому було „всьо равно".

Увечорі, згідно з розпорядженням, збираємося в барі, де застаємо вже чимало цікавих словаків.

Навіть тепер, вісім років пізніше, я не можу собі, як тяжкого гріха, простити факту, що пішла слухати цього „звернення", бо такого потрясаючого враження на мене не зробила ні одна з тисяч комуністичних промов чи закликів, які доводилося вислуховувати, ще перебуваючи по той бік бік „залізної заслони". Можливо, що вироблений свого роду імунітет за три роки розлуки з „старшим братом" ослабів, і тому отрута діяла з повною силою. Не страх, навіть не ненависть, тільки почуття потворної огиди, здавалось, виповнили кожну клітину мого тіла. Кожне слово „заклику" було вирахуваним плювком у наші душі. Все звернення, спочатку надаване по-словацьки а потім по-російськи і ніби адресоване до нас, фактично було розраховане на компромітацію біженців у очах місцевого населення, а тим самим і на вибілювання режиму, від якого в паніці тікали сотні тисяч людей. Починалося воно лайкою німецьких фашистів і їхніх „прихвостнів" (себто, нас), котрі зрадили свою батьківщину, яка за допомогою доблесної червоної армії під керівництвом „мудрого і геніального", громила ворогів і несла звільнення народам Европи.

Після цієї лайки починалося найстрашніше — „прощення": хоч ми були і „зрадники", і „запроданці", і „злочинці", але нам давалося можливість „поправитися" і в рядах словацької комуністичної партизанки „власною кров'ю змити свої тяжкі гріхи". Ми повинні були „виправдати", покищо незаслужене „довір'я", яке так „великодушно" дарував нам „рідний батько".

— Батьківщина простила вам! Батьківщина, мов рідна мати, тужить за своїми блудними дітьми! Двері батьківщини стоять гостинно відкриті, для кожного, хто чесно хоче працювати для її добра, хоч і які тяжкі провини були б за ним. Батьківщина чекає вас! На вас чекають ваші батьки, брати і діти! Вас чекає рідна земля! —

І на самий кінець:

— Війна вирвала вас з рідних гнізд і загнала далеко на чужину. Ваші серця на спогад за втраченим обливаються кров'ю. Але не тратьте надії! Не довго вам лишилося терпіти! Вже близький той день, коли доблесна червона армія дасть вам можливість повернутися туди, куди стремлять ваші пошарпані тугою серця. Кріпіться, не впадайте в розпач! Радісний день зустрічі наступить скоро!..

А. Луцьків

ТИРАНІЯ І РОСІЯНИ

(2)

Хто був в СССР, а особливо в РСФСР і знає з повсякденного життя совєтську дійсність, то той не може заперечити, що, в системі сталінської тиранії, росіяни часто теж не можуть почувати себе щасливими. Обставини їхнього політичного і державного життя протягом століть принесли їм теж значні невигоди та шкоди, що особливо виявляється в незмінно існуючій там системі тиранії. Маючи цілеспрямований і з нахилом до фанатизму характер, росіяни щиро і з усією серйозністю сприйняли для свого вжитку систему тиранії, що траплялось в далекому минулому і з іншими народами. Коли сусідні росіянам народи лише іноді і в значно меншій мірі вдавались до тиранії, не проявляючи при цьому ні фанатичної заслідлености, ні довгочасної вольової твердости в цім, то росіяни, навпаки, завжди трималися її послідовно, нищучи не лише інші народи, але і себе духово і морально, в суспільному житті та культурі і утворили таку тиранію, що український народ устами свого генія Т. Г. Шевченка про неї сказав: „Москалі і світ божий в путо закували".

Усі надбання російської державної тиранії завжди підпирались такою національною особливістю росіян, як традиційна безоглядна жорстокість. Про цю жорстокість відомий російський письменник: М. Горький, 1923 року, в статті „Російська жорстокість" писав так: ...„При цьому треба зауважити щодо російської жорстокости:, на ній не помітно абсолютно ніякого поступу, їх форми залишились незмінні.

На початку 17-го століття уживали таких тортур: рот жертви наповнювали порохом, який опісля запалювали; жінкам просвердлювали груди, а через рот перетягали мотуз, за який потім жертви вішали.

В 1918 і 1919 рр. робилось те саме на Дону. На Уралі червоні й білі катували свої жертви так довго, аж поки наступала смерть.

Мені здається, що найсякравішою рисою російської національної вдачі є власне жорстокість, як гумор — англійської. Це спеціяльна жорстокість, а одночасно і вигаданий холоднокровно мірник для степеня витривалости і опору в муках, яких може осягнути людина; свого роду проба опірної та життєвої сили.

Найцікавіша риса російської жорстокости — це її чортівська фінезія, її, я сказав би, естетична вишуканість. Не думаю, щоб ці особливості можна пояснити такими словами, як „психоза", „садизм" або подібними. Бо в суті речі нічого вони не пояснюють. Наслідок алкоголізму? Але я не думаю, що російський народ був би більше отруєний алкоголем, як інші европейські нації. Хоч усе ж треба визнати, що вплив алкоголю на психіку росіянина особливо фатальний, бо цей народ віджився гірше як інші.

Говорю тут не про жорстокість, яка виявляється спорадично, як вибух хворої або перевернутої душі. Це вийняток, що можуть цікавити лікаря-психіатра. Тут я говорю про масову психологію, про народню душу, про масову жорстокість".

І переходячи до недавніх її виявів, М. Горький продовжує: „Ось відділ полонених старшин, цілковито роздягнених. З плечей витято їм куски шкіри, завширшки як наплечник, а на місце зірок позбивано цвяхи. Потім повирізувано їм на ногах пояс шкіри в формі козацьких червоних лямпасів. Ця операція звішила повол в загальний ужиток і називалась „вбиранням уніформи". Певно, що вона вимагала багато часу й точности. Подібні і ще гірші злочини ставали чимраз частіші в останніх роках у Росії.

Котрі з них жорстокіші — білі чи червоні? Поправді, ті й ті щодо цього рівні, бо і ті й ті — росіяни. А коли йде про степінь жорстокости, то з певністю можна сказати, що ті найбільш жорсткі, які мають найбільше енергії і влади в руках". І далі розгортаючи характеристику цієї національної особливости росіян, він продовжує: „Коли ж говорити про російську жорстокість, то не можна поминути мовчанкою жидівські погроми. Факт, що ці погроми організувались в порозумінні з дурнуватими представниками влади, нічого й нікого не виправдовує. Ці дурні й канальї, які дозволяли вбивати й грабувати жидів, не наказували їх мучити, гвалтувати жінок, вбивати дітей, заганяти в людські голови цвяхи... Всі ці криваві страхіття йшли з інстинкту у самих мас".

Запаморочення росіян в сучасній комуністичній системі тиранії без сумніву найбільше щире, безоглядне. І в цій серйозности та щирости сприйняття тиранії — шкідливих і фальшивих принципів суспільного розвитку виявляється найповніше як їхній соціяльний та національний характер, так і вся та велика шкода, яку вони чинять тепер вільним народам світу, стоячи на службі комуністичним цілям, замість здійснення істинних цілей демократичного життя.

(Продовження буде)

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Шікаго, Ілл.

День фізичної справности пластової молоді.

7. вересня, при гарній, осінній погоді, заповнилася площа біля школи (при церкві св. Миколая) пластовою молоддю та численно зібраною публікою. На площу вмашерували хоружжі з прапорами, а дальше жіночий та мужеський пластові коші. Дефіляду приймали: пласт. старшина та о. ігумен Гавліч. Після звіту та піднесення прапорів, під звуки пластового гимну, пластова молодь збірно відспівала кілька пісень під проводом пл. сеніора Ю. Яримовича. Вільноручні вправи юнаків, юначок та дітей з Оселі провів ст. пл. Пілецький. Під проводом спортового референта Домашевського, юнаки виконали вежі. У спінанні по линві змагалися два юнацькі гуртки „Вовки" і „Соколи"; перемогли „Соколи". На закінчення першої частини, відбулися збірні гурткові марші юначок, новачок та новаків. З групи юначок перше місце здобув гурток „Журавлі", друге „Маки", третє „Голубки", четверте „Бджілка". З новачок перші прибули гурток „Дзвіночки" і „Незабудьки", другі „Волошки".

З новаків перемогли гуртки „Степовики" та „Зелені Дуби", друге місце „Довбуш", третє „Верховинці". Змагання перевели бунчужний коша І. Масник та юнак Рихтицький.

У другій частині програми, змагалися у відбиванці за мандрівну нагороду станиці гурток старших пластунів, та юнаків: „Сокіл" і „Вовки". У висліді завзятої гри, перше місце та мандрівну нагороду здобув юнацький гурток „Сокіл", друге старші пластуни, третє „Вовки".

У товариській зустрічі репрезентації СУМА і Пласт, перемогли пластуни.

Учні школи інж. Левицький, ст. пл. Сумик і пластун юнак Домашевський.

Кінцевим пунктом програми були змагання в линві між двома рядами юнаків уставлених за ростом,

Після змагань відбулося святочне вручення нагород, а саме перехідної нагороди у виді статуї з бронзи та книжок, що їх роздав станичний проф. Каменецький в супроводі кошової п. Р. Дзюбінської, кошового проф. А. Антоновича й почесних гостей: о. Горішного та пластунів сеньйорів.

Обов'язки обозного табору виконував юнак О. Білинський, що разом з юнаком Л. Каменецьким збудували на площі табір з шатер. Нагляд над цілістю програми мав головний, проф. А. Антонович.

Батько.

Бетлегем, Па.

„Чар однострою" на сцені.

Комедію „Чар однострою", у виконанні Драматичного Гуртка в Бетлегемі, відіграно в неділю 5-го жовтня ц. р. в парафіяльній залі. Ролі виконували: Миросі — Катерина Загоцька, Ганки — Марійка Михайлів, Миросі — Дарія Балазюк, Осипа — Нестор Корчовий, Данчика — Володимир Загвоцький.

Члени Драматичного гуртка вив'язалися зі своїх рольдобре. Окремо треба підчеркнути заслуги режисера Гнага Балазюка, який добре підготовив аматорів. Велика заля була заповнена. Між присутніми було багато осіб з околиць і Бетлегему. Треба з признанням піднести, що члени Драматичного гуртка, хоч зайняті тяжкою щоденною працею, не жалували ні труду ні часу, для культурно-освітньої праці. Треба їм побажати багато успіхів.

І. М.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти. а просвіта — це сила!

Хроніка українського життя

В КАНАДІ

ЮВІЛЕЙНИЙ З'ЇЗД УКРАЇНЦІВ КАТОЛИКІВ МАНІТОБИ У ВІННІПЕГУ

Масову участь у цих святкуваннях беруть делегати, члени й гості від парохіяльних управ, від церковних братств і сестрицтв та від усіх Відділів: Братства Українців Католиків (БУК), Ліги Українських Католицьких Жінок (ЛУКЖ), Українського Католицького Юнацтва (УКЮ), Запомогового Братства св. о. Николая, Місійного Т-ва св. Йосафата та Українського Католицького Клюбу Інтелектуалістів. Цей З'їзд має на меті відзначити 20-річчя оснування БУК та скріпити й поширити організаційне життя типу Католицької Акції в Манітобському Екзархаті.

„ТРИЗУБ" — МЕГЕРС

2:0 (0:0)

Торонто, 15. 9. 1952. — Відплатні змагання з „Мегерсом" відбулися в подібних обставинах як і змагання за Домініон Кап, а саме серед розмоклого грища Овквуду. Тому і гра стратила дуже на своїй живості, перемінилися у затяжну боротьбу з розмоклим м'ячем, який виробляв усякі дивні штуки.

Цими змаганнями „Тризуб" закінчив бої за мистецтво, здобуваючи беззаперечно перше місце, оставивши далеко позаду всіх своїх суперників і приступає до дальших розгривок за чашу і „плей оф".

УКРАЇНСЬКИЙ БАЛЕТМАЙСТЕР У КАНАДІЙСЬКІЙ ТЕЛЕВІЗІЇ

У програмі першого телевізійного передавання в Монтреалі виступив із танком український балетмайстер п. Дмитро Корсавенко, що закінчив студії клясичного балету в Катеринославі і в Києві та був художнім керівником хореографічних ансамблів у різних містах України. Він написав книжку п. н. „Танок народнього фольклору".

Вияснення УННА

В СПРАВІ ЗАКЛИКІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ФОНДУ

У зв'язку з широкою розсилкою закликів-листів Українського Конгресового Комітету в справі Національного Датку на 1952 рік, Канцелярія Українського Конгресового Комітету одержує нині від окремих осіб заяви, що вони уже свій Даток заплатили і тому лист їм висланий помилково.

З приводу цього, Український Конгресовий Комітет подає наступне вияснення: уже в першому повідомленню, що було надруковане в усіх українських часописах ЗДАмерики, Конгресовий Комітет зазначав що лист розсилається усім громадянам, адреси яких відомі Комітетові, а при тім попереджував, що деякі особи дістануть і по два листи.

Такий порядок і поступовання подиктовані міркуваннями технічними і фінансовими: забрало б багато часу і коштувало б не мало зайвих грошей вибирати з тисяч адрес тих осіб, які вже свій Даток заплатили.

Тому уже в першому повідомленні Комітет просив адресатів зайві листи передати або переслати своїм сусідам чи знайомим.

До цього ще треба зазначити, що нині, разом з листом, розсилається також брошура звіт Українського Народного Фонду за час його двохрічного існування, при чім Конгресовий Комітет уважає, що цю брошуру в першу чергу мають право дістати точні платники Національного Фонду.

То ж Конгресовий Комітет, висловлюючи своїм акуратним платникам щиру подяку за пильне виконання ними свого національного обов'язку, просить не вважати нинішній лист Комітету за помилкову пригадку і не турбуватися вияснення справи.

Український Конгресовий Комітет Америки.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

Куди прямує Росія

(Докінчення зі стор. 2-гої)

ні, ні щомісячної, ні річної не одержують ,а беруть скільки їм завгодно і ніхто не знає, скільки їм належиться. Для кожного з цих людей в державному банкові відкритий особовий рахунок і по чеках ці виняткові члени партії беруть з банку потрібну їм суму грошей. До цієї найвищої категорії людей належить сам „улюблений" і „овіяний народною любов'ю" Сталін, члени Політбюра і ще декілька людей. До цього гурту народніх п'явок належить і зрадник українського народу-драматург Корнійчук, про що ми, будучи ще під Совєтами, довідалися з совєтської ж преси. Звернім увагу, що навіть останній цар з дому Романових одержував після 1907 року точно встановлену платню за так звану „цивільную лістою". З наведеного дуже яскраво видно, яка несправедливість і соціяльна нерівність панує в комуністичному суспільстві московської імперії. Отже для кожного, як тут на еміграції, так і там вдома ясно, кули й до кого потрапляє так звана „додаткова вартість". В московській імперії, чи як вона тепер зветься СССР, є справжня тиранія з рабовласницькою системою господарювання. Большевики повернули назад колесо історії десь на 1000 років. Ми є сучасниками жахливої експлуатації людини людиною й нечуваної в історії людства в самі давніші часи жорстокої тиранії, що є нині в СССР.

Тепер у владі в СССР перебувас ленінсько-сталінська течія в партії, але коли б в боротьбі за владу перемогла права течія партії (Риков, Бухарін), або троцькісти, чи навіть коли б влада перейшла до меншовиків, справа мало що змінилась би. Менше чи більше нищили б людей в ім'я ідеї великої Росії, але суть не мінялася. Залишилась би та сама зненавиджена всіма народами світу тюрма народів. Тому то наша боротьба мусить бути спрямована не проти того чи іншого режиму в СССР, а взагалі проти імперіялізму Москви. Про це мусять знати і російські емігрантські кола, яких — на великий жаль — історія нічого не навчила. Ми не хочемо вмішуватися у внутрішні справи Московії; це власна справа самої Московії і з москвинами ми хочемо бути в добросусідських якнайкращих відносинах, але ж ми, українці, всіх партій і позапартійні, не дозволимо Москві вмішуватися і в наші справи. Російська імперія в її власних інтересах (очевидно демократичних) мусить бути розчленована. Цього вимагає час і інтереси всесвіту. Революція в Україні не скінчена. Ніхто і ніщо не зупинить її ходу, навіть і атомова бомба. Занадто багато наболіло і занадто багато кривди зазнав український народ від Москви, як в минулому так особливо нині за совєтів.

(Кінець)

Спорт

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ УКРАЇНСЬКОГО СПОРТОВОГО КЛЮБУ В НЮ ЙОРКУ

В приявності 68-ох членів і прихильників відбулися 13 вересня 1952 в малій залі Бетговен Гол Загальні Збори УСК-у, що являється найстаршим українським спортовим клюбом в Америці (шостий рік існування), який зорганізували „наймолодші" українці Америки або так звані скитальці.

Збори відкрив привітанням голова п. Іван Петраш (для історії: що є „найстаршим американцем" в УСК-у т. зв. старим іміґрантом). Збори одноголосно вибрали президію в складі: інж. Гладишовський — предсідник та пп. Стефан Кравченюк і Ярослав Балабан — секретарі. Далі вибрано статутову комісію в особах пп. Кекіша, Гузаря і Осінчука, що провірила статут, який був затверджений з поправками. Замість звіту з останніх Загальних Зборів прочитано репортаж з щоденника „Свобода", бо книгу протоколів нещасливо згублено. Звіти з діяльности за минулий рік здали: І. Петраш — голова, інж. Хамула — заступник голови, що виконував також обов'язки організаційного референта, п. Я. Возняк — касієр, п. Р. Скоробогатий — що деякий час заступав менаджера для І-шої дружини копаного м'яча, п. І. Сохан — менаджер і капітан відбиванкової дружини і п. Євген Голюка — капітан І-шої дружини. Після цього слідував звіт Контрольної Комісії. В дискусії над звітами брали участь пп.: Площанський, Шміґель, Тартинковський, Кухарчук та інші. Після дискусії уступаючій Управі уділено абсолюторію.

До нової Управи УСК-у були обрані: п. І. Петраш — голова, інж. В. Хамула — І. заступник, п. Т. Кухарчук, — ІІ. заступник, п. Я. Возняк — секретар, п. В. Голюка — фінансовий референт, пані Я. Лютак — організаційний реф., п. О. Білан — менаджер І-ої дружини, п. С. Кравченюк — менаджер юніорів, п. І. Сохан — менаджер відбиванки, п. Т. Кінь — господар клюбу.

В загальному Загальні Збори Українського Спортового Клюбу в Ню Йорку ще раз потвердили нашу подивляючу впертість в роботі серед часто безвиглядних обставинах (інша річ, що дуже часто ми самі їх творимо!) та виявили й невеселі симптоми, що характеризують сьогоднішній етап в бутті нової іміґрації.

При кінці Зборів п. В. Квас склав привітання від Українського Спортового Товариства „Січ" в Елизабет, Н. Дж. Словами п. Кухарчука Загальні Збори висловили бажання співпраці й найкращі побажання для УСТ „Січ".

Роман Лисняк.

ВІДБИВАНКА

Перший виступ українських відбиванкарів у Торонті, Канада

Українські репрезентанти відбиванки, які виступили з рамени „Січі" Елизабет, Нюарк, які довго мріяли про виїзд до Канади, мали змогу це зреалізувати 1 серпня 1952 р. на запрошення на Третій З'їзд Українців Кенади і Америки.

Репрезентаційна дружина під проводом В. Гайдучка в складі: Л. Вербицький, Р. Гринішак, І. Заяць, М. Микитин, Л. Осадца, І. Сохан, Б. Ступницький здобула українцям офіціяльно вже другий рік підряд (1950-1952) перше місце у Филаделфії на 20 американських дружин. Цей подібний склад, який виступив в красках Січі, здобув у березні 1952 р. мистецтво стейту Ню Джерзі і тими успіхами поклав собі дорогу до ще більших осягів і успіхів, як в Америці так і в Канаді.

В турнірі, який відбувся системою кожний з кожним, взяло участь 4 дружини: СУМ УКРАЇНА — Торонто, мистець 1951 р. УКРАЇНА — Торонто, Ст.КЕТЕРИНС - Ніагара, СІЧ — Елизабет, Нюарк.

Одною з перших несподіванок для Січі було це, як приїхавши на площу у Торонті по 20-годинній їзді, дружина мусіла з місця виступити до змагань з минулорічним мистцем СУМ.

Тут репрезентанти Січі легко перемогли мистця з 1951 р. даючи йому виграти перший сет, з уваги на кращу емоційну гру (8:15, 15:9, 15:4).

Другою несподіванкою був наступний меч з УКРАЇНОЮ, улюбленою усіми українцями, дружиною Торонта, яка добирала всі найкращі сили, сподівалася в той чи інший спосіб розгромити Січ. Бачучи тактику Січі зі СУМ-ом — УКРАЇНА кинула до бою все, що тільки було можливе. Програвши перший сет і зробивши деякі тактичні пересунення у своїх рядах, не мала трудности виграти (7:15, 15:3, 15:7).

Тут треба відмітити Л. Вербицького, який грав як для симпатиків Січі, так і для дружини. В тих змаганнях, які мали характер більш національних змагань Л. Вербицький потвердив свою теорію, що гра з головою й кулаком не є це саме, що гра лише з кулаком і замкненими очима.

Наступною несподіванкою були вже треті під ряд змагання зі Ст. Кетеринс, які переґрали так, як і попередні (15:17, 15:8, 15:2).

Не маючи змоги перекуситися й відпочити, бо всі гості були переповнені, менажер Б. Гайдучок погодився заграти ще одні змагання з УКРАЇНОЮ в неділю показового характеру. Тим змаганням приглядалися понад 1000 осіб, які з великою цікавістю слідкували за їх відбиванки.

Рівнож і в тих показових змаганнях УКРАЇНІ не повезло. З І. Заяця не до оборони стинками й Л. Вербицького мішаниною УКРАЇНА зійшла з площі в третім сеті (9:15, 15:2).

Кінцевий вислід турніру Січ, Україна, СУМ і Ст. Кетеринс.

Учасник

Чи Ви є вже членом Українського Народного Союзу? Якщо ні, то пам'ятайте, що Вам не можливо обійтись без забезпечення, а найкраще і найпевніше забезпечення дасть Вам Український Народний Союз!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Квартальні збори Тов. „Зоря", відділ 69 відбудуться в п'ятницю 17. жовтня, в год. 8. вечорі, в галі 39 Іст 7. вул. Просимо всіх членів обов'язково прийти на збори. — М. Ликтей, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. ім. І. Франка, від. 83 повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 19. жовтня, в год. 1, по полудні, в домі Тов. У. А. Горожан, 847 Н. Френклин вул. Літній час уже проминув, отже збори відбуватимуться як звичайно в неділі. Проситься усіх членів явитись на зборах. — С. Чорномаз, секр.

БОФАЛО, Н. Й. — Бр. св. О. Николая, від. 127 повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 19. жовтня, в церковній галі, зараз по співаній Службі Божій. Крім того урядники полагоджують справи і в четверту неділю, зараз по Сл. Божій, в церковній галі при Fillmor & Oneida St. Просимо всіх членів платити вкладки начас кожного місяця, бо хто не заплатить буде суспендований. Також просяться усіх дорослих членів сповнити ухвалу конвенції і дати долара на Союзівку. — І. Вула, предс.; П. Володка, фін. секр.; М. Левицький, рек. секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Місячні збори Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270, відбудуться в неділю, 19. жовтня, в год. 3. по полудні в У. Н. Домі, 181 Fleet St. Просяться членів прибути на збори, вибрати комітет і забрати тикета на баль, що відбудеться в листопаді, а також пригадується членам, щоб вплачували свій даток на Союзівку. — Т. Гіль, предс.; Н. Пігура, фін. секр.

ШИКАГО, ІЛЛ. — Збори Бр. св. О. Николая, від. 196, відбудуться в неділю, 19. жовтня, в Домі відділів УНС, 843 North Western Avenue, в год. 12. вполудне. Просимо всіх членів прибути на збори та вирівнати свої залеглі довги, так що при кінці року не було потреби переносити на 1953 рік залеглих довгів. Ваше забезпечення належить до Вас самих, а не до відділових урядників, а тому дбайте про нього, й не допускайте до суспензи. — О. Любас, пр.; М. Попіль, кас.; Г. Дацьків, секр.

ГЕМТРЕМК, МІШ. — Тов. Згода, від. 20, повідомляє, що три-квартальні збори відбудуться в неділю, 19. жовтня, о год. 2. по полудні. Просяться всіх членів конечно прибути на ці збори, бо є дуже важні справи до полагодження. Взивається контрольну комісію дати фінансовий звіт за три квартали. Просяться всіх членів о присутність. — Й. Пригарський, предс.; Д. Рубаня, рек. секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. ім. С. Петлюри, від. 189, повідомляє, що місячні збори відбудуться в суботу, 18. жовтня, о год. 7. вечорі, в Укр. Клюбі при 847 N. Franklin St. Проситься о чисельну участь, бо є багато справ до полагодження. На цих зборах побирати будеться вкладки. — В. Васюк, предс.; П. Котельницький, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Тов. Українська Січ, від. 170, повідомляє, що збори відбудуться в неділю, 19. жовтня, в год. 6. вечорі, в У. Н. Домі, 183 Fleet St. Просяться членів прийти на збори, вирівнати свої вкладки як також сповнити свій обов'язок супроти Союзівки, бо більша половина членів ще досі не зложили датку на таку добру ціль, якою є Союзівка. — І. Грабар, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Повідомляємо всіх членів від. 485, Тов. „Крим", що в п'ятницю, 17. жовтня, в год. 8. вечорі, у приміщенні „Говерля" відбудуться збори Тов. „Крим", на яких буде обрано нову Управу Товариства та порушення багато інших інтересних питань. — Інж. К. Церкевич, голова; д-р М. Сидор, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Від. 397 повідомляє своїх членів, що побір вкладок буде в неділю, 19. жовтня від год. 12—2 по пол. Також будемо полагоджувати Союзові справи в суботу, 18. жовтня від год. 8—9 вечорі. Просимо складати жертви на Союзівку. — О. Штогрин, секр.

ШИКАГО, ІЛЛ. — Місячні збори Тов. Т. Шевченка, відділ 252 відбудуться в неділю, 19. жовтня, о 12. год. в полудне, у залі при 2250 Вест Кортез вул. Просяться усіх членів прийти. — І. Мезас, предс.; Д. Когут, секр.

CLEVELAND, O. — St. Mary's Lodge Branch 112, will hold their monthly meeting on Sunday, Oct. 19, at the St. Peter and Paul church hall after the 2nd and 3rd Mass. We urge all members, particularly those who are in arrears in their dues, to be sure to attend. — Ann M. Cooper, Sec'y.

НЮ КЕНСІНҐТОН, ПА. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 296 повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 19. жовтня, о год. 2. по полудні, в У. Н. Домі, 1400 — 4 вул. Напоминається всіх членів бути присутніми на цих зборах та вирівнати місячні вкладки. Також будемо збирати від усіх дорослих членів по $1 на Союзівку. — І. Балабан, предс.; М. Земледух, секр.

ПЕТЕРСОН, Н. ДЖ. — Тов. ім. Т. Шевченка, від. 64, матиме збори в суботу, 18. жовтня, в год. 7:30 вечорі. Просяться всіх членів прийти на збори, та заплатити свою вкладку. Вже час, щоби Ви прийшли на збори бодай раз в місяць та висилали свою думку на зборах, а не на вулиці. — І. Бурней, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. — Тов. Любов, від. 370 повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 19. жовтня, зараз по Великій Службі Божій, в церковній залі, 127 Парк вул. Просяться всіх членів прибути на час та вирівнати свою належність, бо впротивнім разі подається до суспензи. Також маємо деякі важні справи до вирішення. — П. Воляник, предс.; В. Колесник, кас.; Р. Голубович, фін. секр.; К. Марущак, рек. секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Бр. св. Йосафата, від. 217, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 19. жовтня в год. 2. по полудні, в галі парафіяльній, 305 Гудсон вул. Приявитесь всіх членів конечна, бо маємо багато важних справ до вирішення. Довгуючих членів прошується прийти і вирівнати свої залеглости. Також пригадуємо членам, що на тих зборах будемо збирати на Союзівку, на яку кожний член має зложити $1. — В. Колдинський, предс.; І. Деркач, кас.; А. Іванів, фін. секр.; Г. Булавинець, рек. секр.

Посмертна Згадка

ПЕТРО БІЛЕНЬКИЙ, довголітній член від. 148 УНСоюзу, в Балтимор, Мд., помер нагло на удар серця дня 3. жовтня 1952 р., в 59. році життя. Походив з села Вишнівчик, пов. Підгайці, Галичина. Оставив у смутку жену Фесю. Похорон відбувся з церкви (Our Lady of Good Council), на цвинтар Святого Хреста. — В. Н. П.
Февронія Біленький, секр.

УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНО-ДЕРЖАВНИЙ СОЮЗ У ЗДА
У глибокім жалю повідомляє своїх Членів, Приятелів та широке Громадянство, що 8. жовтня, в Трентоні, після тяжкої недуги, передчасно помер
Проф. Михайло Олександрович Олексіїв,
Голова Головної Управи УНДС в ЗДА, член Української Національної Ради, Член Політичної Ради УКК та дійсний член інших українських організацій в Америці й Европі.
Похорон відбувся 11. жовтня, в Трентоні, Н. Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
Головна Управа УНДС в ЗДА.
UNDS 1198 Pacific St., Brooklyn 16, N. Y.

З великим сумом сповіщаємо, що 10-го жовтня 1952 р. після тяжкої недуги, відійшла від нас наша дорога Мама,
Анна Устимівна Гаража,
Пригнічені горем
ДОНЬКА та ЗЯТЬ.

ТАРЗАН, ч. 2935. Поєдинок.

„Капітан Вест мертвий", сказав похмуро Тарзан. „Я вимагаю права помстити його смерть в особистому бою з людиною, що його вбила... М. Люнґо!"

„Ого!", ричав М. Люнґа. „Я вб'ю також тебе!" „Добре!", згодилась Мераля. „Бій відбудеться на публічній арені".

„Аж до того дня", продовжувала вона, „ви засуджені до праці на луці для слонів. Жінка залишається в палаці".